

Badanie panelowe z udziałem MŚP - dyrektywa w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych - ocena - 2024 r. - AGRI.A.3

Pola oznaczone * należy obowiązkowo wypełnić.

Cel konsultacji

Konsultacje te pomogą Komisji Europejskiej **ocenić [dyrektywę w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych](#)** („[dyrektywa w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych](#)”) oraz sprawdzić, co wydarzyło się w praktyce w pierwszych latach jej stosowania.

Konsultacje zakończą się **27 października 2024 r. o godz. 19:00.**

Odpowiedzi są anonimowe.

Kontekst i zakres

W łańcuchu rolno-spożywczym znaczne różnice w sile przetargowej między dostawcami i nabywcami **produktów rolnych i spożywczych** mogą prowadzić do nieuczciwych praktyk handlowych, w których więksi i silniejsi partnerzy handlowi narzucają pewne warunki i praktyki ze szkodą dla mniejszych dostawców. Takie nieuczciwe praktyki handlowe obejmują opóźnienia w płatnościach, anulowanie zamówień z krótkim wyprzedzeniem lub jednostronne zmiany warunków dostawy.

UE przyjęła dyrektywę w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w 2019 r., natomiast państwa członkowskie UE miały dokonać jej transpozycji do 1 maja 2021 r. i rozpocząć jej stosowanie najpóźniej 1 listopada 2021 r.

W prawie UE ustanowiono **minimalny standard ochrony** rolników oraz małych i średnich **dostawców** przed nieuczciwymi praktykami handlowymi. Państwa członkowskie mogły zwiększyć poziom ochrony przy transpozycji dyrektywy do prawa krajowego.

W dyrektywie ustanowiono wykaz [16 nieuczciwych praktyk handlowych](#): 10 z nich jest całkowicie zakazanych (czarna lista), a sześć praktyk może być dozwolonych w przypadku uprzedniej zgody obu stron (szara lista).

10 **umieszczonych na czarnej liście** nieuczciwych praktyk handlowych, które są całkowicie zakazane:

1. Zapłata za łatwo psujące się produkty rolne i spożywcze w terminie późniejszym niż 30 dni
2. Zapłata za pozostałe produkty rolne i spożywcze w terminie późniejszym niż 60 dni
3. Anulowanie zamówień na łatwo psujące się produkty rolne i spożywcze z krótkim wyprzedzeniem
4. Jednostronna zmiana warunków umowy przez nabywcę
5. Pobieranie opłat niezwiązanych z konkretną transakcją
6. Przenoszenie ryzyka utraty i pogorszenia się stanu produktów na dostawcę
7. Odmowa potwierdzenia na piśmie warunków umowy dostawy przez nabywcę, pomimo żądania dostawcy
8. Nieuprawnione wykorzystanie tajemnic przedsiębiorstwa przez nabywcę
9. Podjęcie handlowych działań odwetowych przez nabywcę
10. Przenoszenie kosztów rozpatrywania skarg klientów na dostawcę

6 nieuczciwych praktyk handlowych **umieszczonych na szarej liście**, które mogą być dozwolone, jeżeli dostawca i nabywca wyraźnie zgodzą się na nie wcześniej:

1. Zwrot produktów niesprzedanych
2. Pobieranie od dostawcy opłaty za przechowywanie, prezentowanie i wystawianie na sprzedaż
3. Pobieranie od dostawcy opłaty za promocję
4. Pobieranie od dostawcy opłaty za marketing
5. Pobieranie od dostawcy opłaty za reklamę
6. Pobieranie od dostawcy opłaty za wynagrodzenie pracowników nabywcy zajmujących się urządzeniem lokalu

Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do wyznaczenia organów egzekwowania prawa posiadających uprawnienia do wszczynania postępowań wyjaśniających, rozpatrywania skarg oraz karania podmiotów naruszających przepisy.

Komisja Europejska przedstawi wyniki tej **oceny** nie później niż 1 listopada 2025 r. Wynikom tym mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze.

* Jak dowiedzieli się Państwo o tej ankiecie?

- Dzięki Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości
- Inne

Informacje o przedsiębiorstwie

* W jakim kraju ma siedzibę Państwa przedsiębiorstwo?

- Belgia
- Bułgaria
- Czechy
- Dania
- Niemcy
- Estonia

- Irlandia
- Grecja
- Hiszpania
- Francja
- Chorwacja
- Włochy
- Cypr
- Łotwa
- Litwa
- Luksemburg
- Węgry
- Malta
- Holandia
- Austria
- Polska
- Portugalia
- Rumunia
- Słowenia
- Słowacja
- Finlandia
- Szwecja
- Wielka Brytania
- Islandia
- Liechtenstein
- Norwegia
- Szwajcaria
- Czarnogóra
- Macedonia Północna
- Albania
- Serbia
- Turcja
- Bośnia i Hercegowina
- Ukraina
- Mołdawia

* Proszę wskazać główny sektor działalności Państwa przedsiębiorstwa.

Sekcje NACE wersja 2

- A Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo
- B Górnictwo i wydobywanie
- C Przetwórstwo przemysłowe
- D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- F Budownictwo
- G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli
- H Transport i gospodarka magazynowa
- I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

- J Informacja i komunikacja
- K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- O Administracja publiczna i obronność państwa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
- P Edukacja
- Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- S Pozostała działalność usługowa
- T Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- U Organizacje i zespoły eksterytorialne

* Ile osób zatrudnia Państwa przedsiębiorstwo?

- Jednoosobowe przedsiębiorstwo/osoba samo zatrudniona
- Przedsiębiorstwo zatrudniające od 1 do 9 pracowników
- Przedsiębiorstwo zatrudniające od 10 do 49 pracowników
- Przedsiębiorstwo zatrudniające od 50 do 249 pracowników
- Przedsiębiorstwo zatrudniające od 250 do 499 pracowników

Na jakim etapie łańcucha dostaw produktów rolno-spożywczych prowadzi działalność Państwa przedsiębiorstwo?

- Konwencjonalna produkcja rolna
- Ekologiczna produkcja rolna
- Handel towarami
- Pierwotne przetwarzanie do celów spożywczych
- Handel produktami pośrednimi
- Wtórne i dalsze etapy przetwarzania do celów spożywczych
- Sprzedaż hurtowa
- Handel detaliczny
- Inne

W jakich sektorach prowadzą Państwo działalność?

Proszę wybrać odpowiednie sektory i uszeregować je według znaczenia w zależności od ich wkładu w obrót

	Pierwszy co do ważności	Drugi co do ważności	Trzeci co do ważności
Sektor mleczarski	☐	☐	☐
Mięso	☐	☐	☐
Warzywa i owoce	☐	☐	☐
Zboża	☐	☐	☐
Inne	☐	☐	☐

Ile wyniósł obrót Państwa przedsiębiorstwa w ostatnim pełnym roku podatkowym?

- Mniej niż 50 000 EUR
- 50 000 EUR - 100 000 EUR
- 100 000 EUR - 500 000 EUR
- 500 000-2 mln EUR
- 2-10 mln EUR
- 10-50 mln EUR
- 50-150 mln EUR
- 150-350 mln EUR
- Ponad 350 mln EUR
- Nie wiem

Na które rynki Państwa przedsiębiorstwo wywoziło towary lub usługi w 2023 r.?

- Przedsiębiorstwo prowadzi działalność wyłącznie na rynku krajowym
- Do co najmniej jednego państwa UE
- Do co najmniej jednego państwa spoza UE
- Zarówno do innych państw UE, jak i państw spoza UE
- Nie wiem

Czy wiedzą Państwo, że w dyrektywie w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych określono:

	Tak	Nie
10 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na czarnej liście	☐	☐
6 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na szarej liście, które wymagają wyraźnej uprzedniej zgody	☐	☐
Zastrzeżenie, że ochrona ma zastosowanie wyłącznie do transakcji z nabywcami większymi niż dostawcy	☐	☐

Jak oceniają Państwo poziom ochrony (w transakcjach z klientami) po wprowadzeniu dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych?

	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Niezadowolający	Niedostateczny	Nie wiem	ND. (nie dotyczy)
10 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na czarnej liście	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na szarej liście	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Czy Państwa poziom ochrony (w transakcjach z klientami) podniósł się po wprowadzeniu dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych?

	Tak	Nie	Nie wiem
10 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na czarnej liście	☐	☐	☐
6 nieuczciwych praktyk handlowych umieszczonych na szarej liście	☐	☐	☐

Jak często doświadczali Państwo którejkolwiek z poniższych praktyk od 2022 r. (włącznie)?

Nieuczciwa praktyka handlowa	Regularnie	Sporadycznie	Nigdy	Nie wiem	ND.
1. Zapłata za łatwo psujące się produkty rolne i spożywcze w terminie późniejszym niż 30 dni	☐	☐	☐	☐	☐
2. Zapłata za pozostałe produkty rolne i spożywcze w terminie późniejszym niż 60 dni	☐	☐	☐	☐	☐
3. Anulowanie zamówień na łatwo psujące się produkty rolne i spożywcze z krótkim wyprzedzeniem	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jednostronna zmiana warunków umowy przez nabywcę	☐	☐	☐	☐	☐
5. Pobieranie opłat niezwiązanych z konkretną transakcją	☐	☐	☐	☐	☐
6. Przenoszenie ryzyka utraty i pogorszenia się stanu produktów na dostawcę	☐	☐	☐	☐	☐
7. Odmowa potwierdzenia na piśmie warunków umowy dostawy przez nabywcę, pomimo żądania dostawcy	☐	☐	☐	☐	☐
8. Nieuprawnione wykorzystanie tajemnic przedsiębiorstwa przez nabywcę	☐	☐	☐	☐	☐
9. Podjęcie handlowych działań odwetowych przez nabywcę	☐	☐	☐	☐	☐
10. Przenoszenie kosztów rozpatrywania skarg klientów na dostawcę	☐	☐	☐	☐	☐
11. Zwrot produktów niesprzedanych	☐	☐	☐	☐	☐
12. Pobieranie od dostawcy opłaty za przechowywanie, prezentowanie i wystawianie na sprzedaż	☐	☐	☐	☐	☐
13. Pobieranie od dostawcy opłaty za promocję	☐	☐	☐	☐	☐

14. Pobieranie od dostawcy opłaty za marketing	☐	☐	☐	☐	☐
15. Pobieranie od dostawcy opłaty za reklamę	☐	☐	☐	☐	☐
16. Pobieranie od dostawcy opłaty za wynagrodzenie pracowników nabywcy zajmujących się urządzeniem lokalu	☐	☐	☐	☐	☐

Czy doświadczyli Państwo innych praktyk, które uważają Państwo za nieuczciwe?

- Tak
 Nie

Czy wiedzą Państwo o innych nabywcach w sektorze rolno-spożywczym, którzy (od początku 2022 r.):

	Tak	Nie
Płacą za łatwo psujące się produkty w terminie późniejszym niż 30 dni (w przypadku łatwo psujących się produktów) lub w terminie późniejszym niż 60 dni (w przypadku produktów innych niż łatwo psujące).	☐	☐
Anulują zamówienie na łatwo psujące się produkty z krótszym wyprzedzeniem niż 30 dni przed dostawą lub w tak krótkim terminie, że nie można oczekiwać, że dostawca znajdzie alternatywę, np. innego nabywcę	☐	☐
Zmieniają umowy lub warunki bez zgody dostawcy	☐	☐
Odmawiają potwierdzenia warunków umowy na piśmie	☐	☐
Grożą zaprzestaniem sprzedaży produktu, jeśli jego dostawca zgłosiłby władzom nieuczciwe praktyki handlowe	☐	☐

Czy zgadzają się Państwo z poniższymi twierdzeniami?

W przypadku wszystkich 16 nieuczciwych praktyk handlowych od początku 2022 r....

	Tak	Nie	Nie wiem
sytuacja nie zmieniła się	☐	☐	☐
przedsiębiorstwa sektora rolno-spożywczego są lepiej poinformowane o ochronie przed nieuczciwymi praktykami handlowymi	☐	☐	☐
nieuczciwe praktyki handlowe występują rzadziej	☐	☐	☐
rozwiązania technologiczne przyczyniły się do ograniczenia występowania niektórych nieuczciwych praktyk	☐	☐	☐
moi klienci znajdowali sposoby na obchodzenie przepisów dyrektywy	☐	☐	☐
moje przedsiębiorstwo znalazło sposoby na przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym	☐	☐	☐
moje przedsiębiorstwo w większym stopniu niż uprzednio doświadcza nieuczciwych praktyk handlowych	☐	☐	☐

nieuczciwe praktyki handlowe są znacznie mniej akceptowane na rynku	☐	☐	☐
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Czy zgadzają się Państwo z poniższymi twierdzeniami?

	Tak	Nie	Nie wiem	ND.
Jestem świadomy(-a), że mogę domagać się odsetek i rekompensaty w wysokości 40 EUR za każdy wniosek o opóźnienie w płatnościach, zgodnie z dyrektywą w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach z 2011 r.	☐	☐	☐	☐
Zwracam się do moich klientów o zapłatę rekompensaty w wysokości 40 EUR w przypadku gdy spóźniają się z zapłatą, zgodnie z dyrektywą w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach z 2011 r.	☐	☐	☐	☐
Moje przedsiębiorstwo odniosłoby korzyści, jeżeli maksymalny termin płatności za towary inne niż łatwo psujące się (wynoszący obecnie 60 dni) zostałby dostosowany do maksymalnego terminu płatności za towary łatwo psujące się, wynoszącego 30 dni	☐	☐	☐	☐
Na moje przedsiębiorstwo negatywnie wpłynął fakt, że dyrektywa w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych umożliwia jednostkom publicznym udzielającym świadczeń zdrowotnych dokonywanie płatności później niż inne (tj. później niż w terminie 30 lub 60 dni przewidzianych w dyrektywie jako standard).	☐	☐	☐	☐

Czy wiedzą Państwo, do jakiego organu mogą Państwo zwrócić się o pomoc lub złożyć skargę w związku z nieuczciwymi praktykami handlowymi w Państwa kraju?

- Tak
- Nie

Jeżeli doświadczyli Państwo którejkolwiek z nieuczciwych praktyk handlowych, czy skontaktowali się Państwo z organem egzekwowania prawa ds. nieuczciwych praktyk handlowych w Państwa kraju?

- Złożyłem(-am) skargę
- Poprosiłem(-am) o wskazówki
- Poprosiłem(-am) o udzielenie informacji
- Nie
- Skierowałem(-am) sprawę do sądu
- Skorzystałem(-am) z alternatywnego mechanizmu rozstrzygania sporów
- ND.

Czy zgadzają się Państwo z poniższymi twierdzeniami?

	Tak	Nie	Nie wiem	ND.
Organ egzekwowania prawa rozwiązał mój problem	☐	☐	☐	☐
Jestem zadowolony(-a) z pomocy organu egzekwowania prawa	☐	☐	☐	☐
Złożenie skargi było łatwe	☐	☐	☐	☐

Procedura złożenia skargi była szybka	☐	☐	☐	☐
Otrzymałem(-am) odpowiedzi na moje pytania/skargi w rozsądnym terminie	☐	☐	☐	☐
Nazwy przedsiębiorstw dopuszczających się nieuczciwych praktyk handlowych zostały podane do wiadomości publicznej	☐	☐	☐	☐
Nazwy sprawców nieuczciwych praktyk handlowych powinny być zawsze podawane do wiadomości publicznej	☐	☐	☐	☐
Kara była proporcjonalna do zastosowanej nieuczciwej praktyki	☐	☐	☐	☐
Poziom grzywnien był zbyt wysoki	☐	☐	☐	☐
Byłem zadowolony(-a) z pomocy otrzymanej w ramach mechanizmu alternatywnego rozstrzygnięcia sporów	☐	☐	☐	☐
Ponownie skorzystał(-a)bym z mechanizmu alternatywnego rozstrzygnięcia sporów	☐	☐	☐	☐

Jeżeli od początku 2022 r. doświadczyli Państwo co najmniej jednej nieuczciwej praktyki handlowej i nie skontaktowali się Państwo z organem egzekwowania prawa w Państwa kraju, dlaczego podjęli Państwo taką decyzję?

- Nie wiedziałem(-am), z kim należy się skontaktować
- Nie wiedziałem(-am), jak to zrobić
- Wiedziałem(-am), z kim należy się skontaktować, ale procedura jest zbyt skomplikowana
- Obawiałem(-am) się, że gdybym złożył(-a) skargę, nabywca podejmie handlowe działania odwetowe
- Obawiałem(-am) się, że moje zgłoszenie nie pozostanie poufne, tj. że informacje o moim przedsiębiorstwie zostaną podane do wiadomości publicznej
- Nie byłem(-am) przekonany(-a), że złożenie skargi rozwiąże problem
- Nie miałem(-am) poczucia, że kwestia ta jest wystarczająco ważna
- Mogłem(-am) samodzielnie rozwiązać ten problem
- Uważam, że nieuczciwe praktyki handlowe są powszechną praktyką w tym sektorze
- Inne

Czy od czasu wprowadzenia dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w 2021 r. ponieśli Państwo jakiegokolwiek bezpośrednie koszty związane z przestrzeganiem nowych przepisów?

- Znaczne koszty
- Pewne koszty
- Nieznaczące koszty
- Nie poniosłem(-am) kosztów
- Nie wiem

Jakie są Państwa doświadczenia w transakcjach z partnerami biznesowymi z innych państw UE w porównaniu z transakcjami krajowymi?

- Nieuczciwe praktyki handlowe częściej występują w transakcjach transgranicznych niż w transakcjach krajowych
- Nieuczciwe praktyki handlowe występują w takim samym stopniu w transakcjach transgranicznych i w transakcjach wyłącznie krajowych

- Nieuczciwe praktyki handlowe występują częściej w transakcjach wyłącznie krajowych niż w transakcjach transgranicznych
- Nie doświadczyłem(-am) nieuczciwych praktyk handlowych w transakcjach transgranicznych
- Nie dotyczy (np. brak doświadczenia w sprzedaży transgranicznej do państw UE)
- Nie wiem

Jakie są Państwa doświadczenia z transakcji z partnerami biznesowymi z państw **spoza** UE w porównaniu z transakcjami krajowymi?

- Nieuczciwe praktyki handlowe częściej występują w transakcjach transgranicznych niż w transakcjach krajowych
- Nieuczciwe praktyki handlowe występują w takim samym stopniu w transakcjach transgranicznych i w transakcjach wyłącznie krajowych
- Nieuczciwe praktyki handlowe występują częściej w transakcjach wyłącznie krajowych niż w transakcjach transgranicznych
- Nie doświadczyłem(-am) nieuczciwych praktyk handlowych w transakcjach transgranicznych
- Nie dotyczy (np. brak doświadczenia w sprzedaży transgranicznej do państw spoza UE)
- Nie wiem

Jeśli tak, jakie inne praktyki, które uważają Państwo za nieuczciwe, dodaliby Państwo do 16 wymienionych w dyrektywie? Prosimy zaproponować, czy powinny one zostać umieszczone na czarnej czy szarej liście.

Contact

[Contact Form](#)